

Barbara Mastalska-Cetera

Wpływ rozwoju narciarstwa na zagospodarowanie przestrzenne gminy Stronie Śląskie

Ekonomiczne Problemy Usług nr 85, 185-198

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARBARA MASTALSKA-CETERA

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

WPLYW ROZWOJU NARCIARSTWA NA ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE GMINY STRONIE ŚLĄSKIE

Wprowadzenie

Rozwój turystyki bardzo często traktowany jest jako szansa rozwojowa wielu regionów. Dotyczy to zwłaszcza obszarów o wyjątkowych walorach przyrodniczo-krajobrazowo. Jak podaje Szczepanowski, aby zachować obszary najcenniejsze dla przyszłych pokoleń, konieczne jest prowadzenie na tych terenach zrównoważonej gospodarki turystycznej¹. Odnosi się to przede wszystkim do wyznaczania poziomu wzrostu zarówno rozmiarów ruchu turystycznego, jak i poziomu zagospodarowania turystycznego. Takie założenia spełnia większość form tzw. turystyki kwalifikowanej². Wśród cech tego rodzaju turystyki podkreśla się jej ekonomiczne korzyści, a także częste negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz społeczno-kulturowe, jak również samą jakość wypoczynku. Do turystyki kwalifikowanej zaliczane są: turystyka piesza, kolarska, narciarska, motorowa (motocyklowa i samochodowa), wodna (kajakowa,

¹ A. E. Szczepanowski, *Kształtowanie turystyki zrównoważonej na obszarach przyrodniczo cenny*, w: *Zarządzanie zrównoważoną turystyką na obszarach przyrodniczo cennych*, red. B. Poskrobko, Wyd. Wyższa Szkoła Ekonomiczne w Białymstoku, Białystok.

² M. Durydiwka, *Turystyka kwalifikowana 2005 (turystyka aktywna) jako forma turystyki zrównoważonej*, w: *Turystyka zrównoważona*, red. A. Kowalczyk, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2010.

żeglarska, motorowodna), podwodna oraz speleologia. Biorąc pod uwagę zasady ochrony środowiska, należy uznać, że większość z wymienionych powyżej form turystyki można uznać za zgodne z założeniami turystyki zrównoważonej. Jedną z jej cech jest jak na razie niemasowy charakter³. Wyjątkiem jest turystyka narciarska (głównie narciarstwo zjazdowe), która jest niewątpliwie turystyką kwalifikowaną, ale ze względu na coraz większe zainteresowanie powodujące jej masowy charakter oraz charakter i rozmiar oddziaływań na otoczenie nie należy jej traktować jako formy turystyki zrównoważonej. Jak podaje Mika, stopień oddziaływania turystyki zależy od:

- „wielkości, sezonowości oraz charakteru form ruchu turystycznego;
- poziomu rozwoju zagospodarowania turystycznego;
- planowania rozwoju infrastruktury turystycznej;
- zarządzania i organizacji ruchu turystycznego, świadomości ekologicznej turystów;
- odporności środowiska przyrodniczego na presję ze strony działalności ludzkiej (antropopresji)”⁴.

Narciarstwo zjazdowe charakteryzuje się widocznym ingerowaniem w środowisko. Jest to zjawisko znane w wielu rejonach górskich na świecie. Oddziaływanie tej formy turystyki najczęściej związane jest po pierwsze z procesem powstawania i rozwoju infrastruktury narciarskiej – w tym przypadku zmiany dotyczą zarówno ubytków powierzchni leśnej, jak i rozczłonkowania kompleksów leśnych, po drugie – z samym użytkowaniem terenów narciarskich, doprowadzając m.in. do rozwoju procesów erozyjnych w wyniku zdzierania darni, opóźnienia wegetacji, zaburzenia wzrostu drzew, płoszenia zwierząt, chemicznego i biologicznego zanieczyszczenia gleb. Są to ekologiczne skutki rozwoju narciarstwa. Niemniej ważnym problemem są przemiany powodowane przez proces dostosowywania przestrzeni do potrzeb ruchu turystycznego. Efektem jest tzw. osadnictwo turystyczne związane z powstawaniem różnych form funkcjonalno-przestrzennych (hotele, pensjonaty, obiekty wypoczynkowe, drugie domy)⁵. Jak podaje Matczak, proces ten prowadzi m.in. do wprowadzania na tereny wiejskie zabudowy typowo miejskiej powodującej

³ *Tamże.*

⁴ M. Mika, *Przemiany pod wpływem turystyki na obszarach recepcji turystycznej*, w: *Turystyka*, red. W. Kurek, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2008, s. 446.

⁵ *Tamże.*

zmiany krajobrazowe, wznoszenia budynków o znacznej kubaturze, wprowadzania nowych dominant krajobrazowych⁶. W rezultacie powstają nieodwracalne zmiany mogące powodować obniżenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Jest to szczególnie ważne na terenach, które ze względu na swe unikatowe walory zostały włączone do sieci obszarów chronionych.

1. Charakterystyka gminy Stronie Śląskie

Gmina Stronie Śląskie znajduje się w południowo wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie kłodzkim. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 14 542 ha. Gmina obejmuje 16 miejscowości, które są ujęte w dziewięć sołectw. Głównym ośrodkiem życia społecznego i publicznego jest miasto Stronie Śląskie.

Niewątpliwą atrakcją gminy jest jej malownicze położenie w otoczeniu Gór Złotych, Białskich, Masywu Śnieżnika i Krowiarek oraz w dolinach rzek Białej Łądeckiej, Morawki, Kleśnicy, a także wielu mniejszych potoków. W związku z położeniem na obszarze gminy dominuje krajobraz typowo górski, z dużymi różnicami wysokości – od 450 m w Stroniu Śląskim do 1425 m n.p.m. na Śnieżniku. Prawie 80% powierzchni gminy pokrywają lasy. Ze względu na górskie położenie grunty orne stanowią tylko 5% powierzchni gminy. Ukształtowanie powierzchni powoduje, że dominującą formą użytkowania rolniczego są użytki zielone, które zajmują 14% powierzchni gminy.

Pierwsze wzmianki o osadnictwie na ziemi strońskiej pochodzą z XIII wieku⁷. Istniał wtedy szlak handlowy z Łądka przez Strachocin na południe wzdłuż doliny Morawki. Jako pierwsze powstawały miejscowości: Strachocin, Stronie Śląskie, Goszów. Po wojnach husyckich wzrastała liczba ludności i zakładano kolejne osady, których układ zachował się z niewielkimi zmianami do XX wieku. W tamtym okresie głównym ośrodkiem osadniczym był Bolesławów, który otrzymał prawa miejskie w 1584 roku. W drugiej połowie XIX wieku Bolesławów stracił swój status i znaczenie, nastąpił natomiast rozwój Stronia, Strachocina i Goszowa, których granice zatarły się tworząc jeden zespół administracyjno-przemysłowo-usługowy o charakterze miasta. W Stroniu

⁶ *Tamże.*

⁷ *Strategia rozwoju gminy*, www.stronie.pl, 10.10.2011.

zbudowano hutę szkła, co przyczyniło się do jego dalszego rozwoju. W roku 1967 Stronie Śląskie uzyskało prawa miejskie⁸.

W Stroniu Śląskim na 1 km² przypada 54 mieszkańców gminy – jest to gęstość zaludnienia charakterystyczna dla gmin wiejsko-miejskich. W roku 2010 gminę zamieszkiwało 7777 osób, w tym 4059 kobiet i 3718 mężczyzn. Niekorzystne dla gminy jest saldo migracji – w roku 2010 zameldowało się 74 osób, natomiast 94 złożyło wymeldowanie. Drugim poważnym problemem dotyczącym omawianej gminy jest bezrobocie wpływające na poziom życia społecznego oraz chęć pozostania na obszarze gminy. Udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym wyniósł 14,7% i jest to więcej niż w powiecie kłodzkim oraz województwie dolnośląskim⁹.

Wyjątkowe walory krajobrazowe i przyrodnicze Sudetów Wschodnich spowodowały utworzenie w 1981 roku Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego. Położony jest on w granicach administracyjnych gmin: Złoty Stok, Bystrzyca Kłodzka, Lądek Zdrój, Stronie Śląskie. Park został utworzony dla ochrony różnych typów krajobrazu – od nizinnych kotlin śródgórskich do szczytowej strefy Śnieżnika. W granicach Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego znajduje się pięć rezerwatów przyrody, spośród których cztery leżą na terenie gminy Stronie Śląskie i są to: „Jaskinia Niedźwiedzia”, „Nowa Morawa”, „Puszcza Śnieżnej Białki”, „Wodospad Wilczki”. Na terenie Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego i w jego otulinie planowane jest ponadto utworzenie kilku nowych rezerwatów, w tym m.in. na terenie gminy Stronie Śląskie miałyby powstać rezerwat geologiczno-leśny „Góra Krzemień” oraz „Trzy Siostry”.

Cenne walory przyrodnicze tego rejonu zostały za takie uznane również w skali europejskiej, w związku z czym powołany został Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika”. Administracyjnie leży on na terenie gmin: Stronie Śląskie, Bystrzyca Kłodzka i Międzyzylesie, przy czym na terenie gminy Stronie Śląskie granica ostoji pokrywa się w dużej mierze z granicą Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe determinują atrakcyjność turystyczną regionu. W Masywie Śnieżnika istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania m.in. turystyki pieszej. W Śnieżnickim Parku Krajobrazowym znajdują się cztery ścieżki dydaktyczne oraz gęsta sieć szlaków turystycznych. Przez obszar

⁸ *Tamże.*

⁹ Bank danych lokalnych, www.stat.gov.pl, 18.10.2011.

parku przebiega około 370 km szlaków. Najważniejsze z nich i najbardziej popularne wśród turystów to:

- Główny Sudecki im. M. Orłowicza – kolor czerwony, trasa: Wilkanów–Międzygórze–Hala pod Śnieżnikiem–Czarna Góra–Przełęcz Puchaczówka–Łądek Zdrój–Złoty Stok;
- Szlak Zielony – kolor zielony, trasa: Międzygórze–Igliczna–Czarna Góra–Przełęcz Puchaczówka–Stronie Śl.;
- Dookoła Ziemi Kłodzkiej – kolor niebieski, trasa: Międzyzlesie–schronisko pod Śnieżnikiem;
- Szlak Żółty – kolor żółty, trasa: Bystrzyca Kłodzka –Międzygórze–Trójmorski Wierch¹⁰.

W nawiązaniu do zapotrzebowania, na terenie parku zostały również wytyczone trasy rowerowe oraz szlaki dla narciarzy biegowych: wokół Młyńska oraz rezerwatu Jaskinia Niedźwiedzia.

Do głównych atrakcji turystycznych należy Jaskinia Niedźwiedzia oraz Stara Kopalnia Uranu w Kletnie. Odkryta w 1966 roku jaskinia po wielu pracach badawczych została otwarta dla ruchu turystycznego w 1983 roku. W roku 2002 udostępniono dla zwiedzających sztolnię nr 18 w systemie byłej kopalni uranu na północnym stoku Żmijowca.

Niewątpliwie jednak najprężniej rozwijającą się formą turystyki na terenie gminy Stronie Śląskie od połowy lat 90. XX wieku stało się narciarstwo zjazdowe. Jest to związane z powstaniem i rozwojem ośrodków narciarskich – przede wszystkim w Siennej, ale również w Kamienicy.

Baza noclegowa w Stroniu Śląskim rozwija się dynamicznie i opiera głównie na obiektach agroturystycznych i pokojach gościnnych. Na początku lat 90. XX wieku działał tylko jeden pensjonat z 56 miejscami noclegowymi. W roku 1995 w kwaterach prywatnych znajdowało się 20 miejsc noclegowych¹¹. W tym okresie główną atrakcją turystyczną była Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie. Najbardziej znanym obiektem noclegowym nadal pozostaje powstałe w 1869 roku Schronisko Pod Śnieżnikiem. Jest ono najstarszym tego typu obiektem na ziemiach polskich, posiada 58 miejsc noclegowych. W roku 2007 w gminie nie było żadnego obiektu spełniającego warunki hotelu, działało jedno schronisko młodzieżowe i jeden pensjonat, które posiadały w sumie 94 miejsca

¹⁰ www.dzpk.pl, 22.10.2011.

¹¹ Bank danych lokalnych, www.stat.gov.pl, 18.10.2011.

noclegowe¹². W roku 2010 na terenie gminy istniało 13 obiektów zbiorowego zakwaterowania, z czego tylko cztery na terenie miasta Stronie Śląskie, co potwierdza rolę obszaru wiejskiego w kształtowaniu zaplecza turystycznego. Skorzystało z nich 9197 turystów – w tym 118 z zagranicy¹³.

Tabela 1

Intensywność ruchu turystycznego w 2007 roku

	Wskaźnik					
	funkcji turystycznej Baretje'a	intensywności ruchu turystycznego		gęstości		rozwoju bazy noclegowej
		wg Schneidera	wg Charvata	ruchu	bazy noclegowej	
Gmina Stronie Śląskie	1,2	34,4	95,8	18,9	0,7	28,8
Stronie Śląskie (miasto)	-	2,4	22,3	63,0	-	-
Stronie Śląskie (obszar wiejski)	5,5	148,7	358,5	18,2	0,7	27,2
Powiat kłodzki	4,8	141,9	477,1	144,0	4,8	29,9

Źródło: opracowano na podstawie: *Turystyka w województwie dolnośląskim*¹⁴.

Ze względu na gęstość bazy noclegowej gmina Stronie Śląskie znacznie odbiega od wartości dla całego powiatu kłodzkiego, w którym na 100 km² przypada 480 miejsc noclegowych (tabela 1). Natomiast na obszarze gminy – i to tylko w jej części wiejskiej – w przeliczeniu na 100 km² było zaledwie 70 miejsc (tabela 1). Z kolei wskaźnik rozwoju bazy noclegowej wyrażony za pomocą liczby osób korzystających z noclegów w obiektach turystycznych w przeliczeniu na jedno miejsce noclegowe nie wskazuje na tak duże różnice gminy w stosunku do powiatu. Wartości te są zbliżone na jedno miejsce noclegowe przypada odpowiednio 28 oraz 30 korzystających z noclegów. Powyższe

¹² *Turystyka w województwie dolnośląskim w latach 2004–2007*, www.stat.gov.pl, 19.10.2011.

¹³ Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

¹⁴ *Turystyka w województwie..., op.cit.*

dane wskazują, że rozwój turystyki następuje przede wszystkim na obszarze wiejskim gminy.

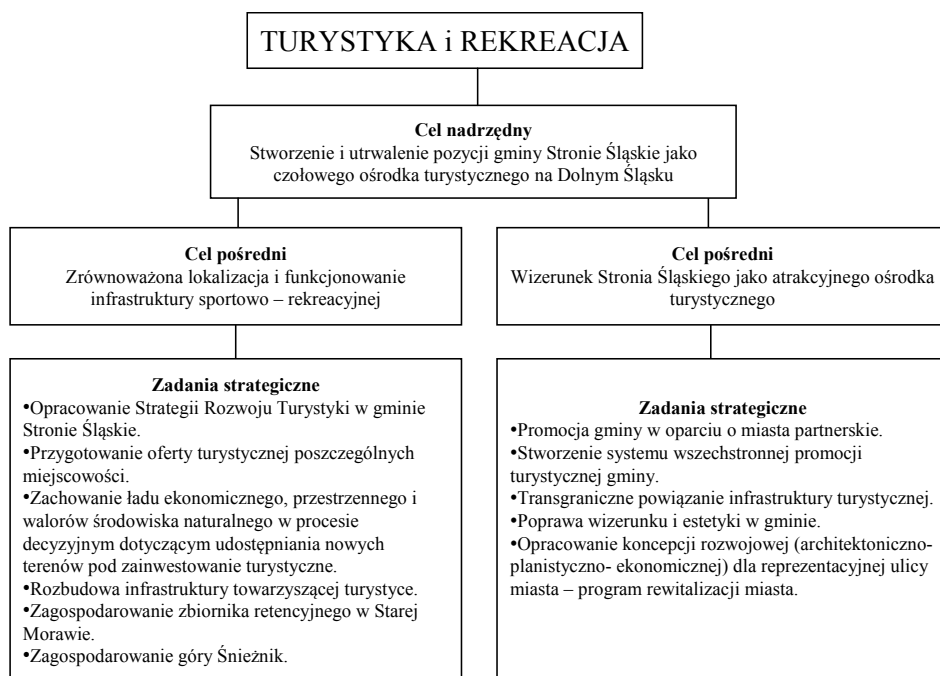
2. Polityka przestrzenna

Prowadzona na terenie gminy Stronie Śląskie polityka zagospodarowania przestrzennego odpowiada wizji rozwoju gminy przyjętej w strategii rozwoju. Według zapisów strategii gmina Stronie Śląskie jest gościnną gminą wyposażoną w pełen zakres nowoczesnej infrastruktury technicznej, atrakcyjną jako ośrodek o zrównoważonych funkcjach turystycznych, usługowych i produkcyjnych¹⁵. Strategie powinny – określając cele strategiczne – wyznaczać kierunki rozwoju w poszczególnych wyznaczonych strefach problemowych. W przypadku badanej gminy wyodrębnione zostały cztery strefy: gospodarka, turystyka i rekreacja, społeczeństwo oraz infrastruktura i ochrona środowiska. W ramach każdej strefy zostały sprecyzowane cele nadrzędne, pośrednie oraz odpowiadające im poszczególne zadania strategiczne (rysunek 1).

Według założeń strategii teren gminy Stronie Śląskie jest predysponowany do rozwoju ekoturystyki (agroturystyki i turystyki wiejskiej) oraz sportów masowych, np. narciarstwa zjazdowego¹⁶. Należy przy tym zauważyć, że zostało przewidziane wydzielenie wyraźnych stref lokalizacji proponowanych form turystyki. Ekoturystyka powinna rozwijać się we wschodniej części gminy – we wsiach Młynowiec, Stary Gieratów, Nowy Gieratów i Bielice. Natomiast zachodnia i południowa część gminy powinna być przeznaczona dla osób aktywnie wypoczywających. Należy zwrócić uwagę na wprowadzenie podziału intensywności przekształceń przestrzennych. Intensywny rozwój koncentrowałby się wokół dwóch ośrodków narciarskich: stacji „Czarna Góra” w rejonie wsi Sienna, Stronie Śląskie Wieś, Kletno oraz stacji „Kamienica” obejmującej swym oddziaływaniem wsie: Stara Morawa, Bolesławów, Kamienica i Nowa Morawa.

¹⁵ *Strategia rozwoju gminy*, www.stronie.pl, 10.10.2011.

¹⁶ *Strategia rozwoju gminy Stronie Śląskie*, www.stronie.pl, 10.10.2011.

Rys. 1. Hierarchia celów w zakresie rozwoju funkcji sportowo-rekreacyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Strategia rozwoju gminy Stronie Śląskie*¹⁷, www.stronie.pl, 10.10.2011.

Zgodnie z założeniami strategii rozwoju gminy, w każdej miejscowości gminy Stronie Śląskie został przewidziany znaczny wzrost udziału powierzchni przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową i usługową¹⁸. W sumie przewidziano przeznaczenie 749,62 ha na zabudowę mieszkaniową.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Tamże.

Tabela 2

Zmiany przeznaczenia terenów w gminie Stronie Śląskie na koniec roku 2008

Wyszczególnienie	Zapis w studium (ha)	Zapis w mpzp (ha)	realizacja zapisu w studium (%)	powierzchnia gminy (%)
Zmiana przeznaczenia z rolnego na nierolne	100	730	730	4,9
Zmiana przeznaczenia z leśnego na nieleśne	-	696	-	4,7
Wskazane do zalesienia	10	29	290	0,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych¹⁹.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Stronie Śląskie zakłada, że tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługi będą zajmować średnio ponad 5% powierzchni gminy (tabela 3). Zestawienie danych statystycznych wskazuje na znaczne przekroczenie wskazań zawartych w studium w stosunku do realizacji w planach zagospodarowania przestrzennego (tabela 2). Może to świadczyć o silnej presji inwestycyjnej, która na obszarach rozwojowych jest większa, niż przewidywano.

W roku 1996 w rejonie wsi Sienna, na stokach Czarnej Góry rozpoczął działalność ośrodek narciarski. Początkowo na Czarnej Górze działało kilka wyciągów. Stacja jednak systematycznie się rozwija, modernizowane są stare wyciągi, budowane nowe, wzbogacana zostaje cała infrastruktura. Według parametrów technicznych z 2004 roku ośrodek oferował sześć głównych tras narciarskich, osiem wyciągów oraz kolej linową o długości 1367 m prowadząca na szczyt Czarnej Góry²⁰. Prowadzone liczne inwestycje na terenie ośrodka powodują, że staje się on największym i najlepszym ośrodkiem narciarskim w całych Sudetach. Rozbudowano kilka punktów gastronomicznych i ośrodków zakwaterowania.

¹⁹ www.stat.gov.pl, 12.10.2011.

²⁰ Strategia rozwoju gminy Stronie Śląskie, www.stronie.pl, 10.10.2011.

Tabela 3

Przeznaczenie terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Obręb	MU		UT		Pow. ogólna (ha)
	pow. (ha)	%	pow. (ha)	%	
Bielice	16,19	4,01	33,51	8,30	403,8
Bolesławów	20,70	16,54	20,35	16,26	125,1
Goszów	135,36	26,76			505,9
Janowa Góra	12,14	6,20	17,15	8,76	195,7
Kamienica	63,57	16,23	6,65	1,70	391,7
Kletno	38,72	14,33	2,48	0,92	270,2
Młynowiec	37,02	36,98			100,1
Nowy Gierałtów	40,30	5,18	10,60	1,36	778,1
Nowa Morawa	19,38	4,65			417,1
Rogózka	20,31	9,24			219,7
Sienna	10,57	3,46	2,29	0,08	304,8
Strachocin	47,68	6,12	5,68	0,73	779,7
Stary Gierałtów	122,48	8,75	20,20	1,44	1400,1
Stara Morawa	61,67	11,40	52,03	9,62	540,7
Stronie Wieś	102,38	11,01	10,29	1,11	929,7
Lasy (Kletno Górne)	6,30	0,09	11,22	0,16	7006,8
Gmina Stronie	746,52	5,20	190,16	1,32	14369,2

Źródło: opracowanie na podstawie mapy ewidencyjnej – Starostwo Powiatowe w Kłodzku²¹.

Obecnie teren ośrodka zajmuje powierzchnię około 50 ha, oferując 10 km tras zjazdowych. Ważną inwestycją jest zakończona w 2009 roku budowa zbiornika wodnego o pojemności 12 000 m³. Zbiornik jest podstawowym elementem systemu sztucznego naśnieżania stoków. W ostatnich latach ośrodek w Siennej przygotował także trasy zjazdowe dla rowerzystów górskich, dzięki czemu działalności stacji nie ogranicza się tylko do sezonu zimowego. Licznie rozgrywane różne zawody przyciągają wielu turystów. Ponadto kolej czynna

²¹ Dane z Urzędu Gminy Stronie Śląskie, opracowane K. Matuszak, 2010; *Gospodarka przestrzenna na obszarach ekologicznie chronionych na przykładzie gminy Stronie Śląskie*, m.szynopsis pracy magisterskiej, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocław 2010.

jest przez cały rok, co sprawia, że ruch turystyczny w tym rejonie jest możliwy również w okresie letnim.

W obrębie Sienna zmiany przestrzenne niewątpliwie związane są z ośrodkiem sportów zimowych „Czarna Góra”. Obecnie w Siennej obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla gminy Stronie Śląskie z roku 1998 oraz plany uchwalone dla pojedynczych działek²². W najbliższym czasie gmina ma przystąpić do sporządzenia nowego kompleksowego planu dla Siennej. Według ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego z 1998 roku pod zabudowę zostało przeznaczonych około 13 ha (tabela 3). Tereny wyciągów i nartostrad zajmują 25 ha, w okresie wegetacyjnym ich dopuszczalnym przeznaczeniem są użytki zielone. Tereny tras narciarskich znajdują się na działkach należących do gminy. Rozwój ośrodka narciarskiego sprzyja ożywieniu gospodarki przestrzennej nie tylko w Siennej, ale również w sąsiednich obrębach, m.in. w Stroniu Śląskim Wsi, gdzie pod zabudowę przeznaczono 102 ha oraz w pobliskiej Janowej Górze i Kletnie.

Zainwestowanie terenu okolic Siennej staje się coraz bardziej intensywne, związane przede wszystkim z rozwojem turystyki zimowej. Należy podkreślić, że przed powstaniem stacji narciarskiej „Czarna Góra”, Sienna była wsią prawie niezamieszkałą.

Wg danych z 2003 roku w obrębie Sienna i Stronie Śląskie Wieś znajdowały się 104 miejsca noclegowe oferowane w ośmiu obiektach udostępniających pokoje gościnne i świadczących usługi agroturystyczne²³. Ogromne zainteresowanie turystów ośrodkiem „Czarna Góra” wzmagają procesy inwestycyjne w tym rejonie. Przykładem jest rozpoczęta w 2011 roku inwestycja „Apartamenty Czarna Góra” (rys. 2 i 3), w wyniku której w bezpośrednim sąsiedztwie stacji narciarskiej ma być wybudowanych 13 budynków, w których znajdzie się 479 mieszkań. W IV kwartale 2012 roku ma być zakończony pierwszy etap inwestycji i oddane do dyspozycji cztery budynki. Realizowana inwestycja jest przykładem z jednej strony zaspokajania rosnącego popytu na usługi sportowo-rekreacyjne, z drugiej – ogromnych przemian przestrzennych, jakie zachodzą w tym rejonie.

²² www.stronie.pl, 20.10.2011.

²³ *Strategia rozwoju gminy Stronie..., op.cit.*

Rys. 2. Stacja narciarska „Czarna Góra” z widocznym rozpoczętym pierwszym etapem inwestycji, stan z września 2011 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Rys. 3. Fragment billboardu reklamującego inwestycję „Apartamenty Czarna Góra”

Źródło: opracowanie własne.

Uwagi końcowe

Gmina Stronie Śląskie przez ostatnie dwadzieścia lat przekształciła się z jednostki z dominującą funkcją przemysłową, jaką warunkowała huta szkła, w rejon o wiodącej funkcji rekreacyjnej. Dzieje się to zgodnie z założeniami przyjętymi w strategii rozwoju gminy, według której głównym produktem turystycznym jest narciarstwo zjazdowe, rozwijające się przede wszystkim w rejonie wsi Siennej oraz Kamienicy.

Niestety ciągły popyt na tego typu formy rekreacji powoduje konieczność jednoczesnego rozwijania osadnictwa turystycznego, co bardzo często powoduje nieodwracalne skutki przestrzenne. Jest to szczególnie niepożądane na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo, jakim jest również rejon stacji narciarskiej „Czarna Góra”, znajdujący się w granicach Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego.

Z jednej strony prowadzona na terenie gminy Stronie Śląskie gospodarka przestrzenna dąży do zaspokojenia popytu turystycznego, z drugiej jednak może spowodować trwałe obniżenie wartości przyrodniczo-krajobrazowych, przyczyniając się tym samym do obniżenia jakości samego wypoczynku.

**INFLUENCE OF SKI SPORT DEVELOPMENT ON SPATIAL MANAGEMENT
ON AREA OF STRONIE ŚLĄSKIE MUNICIPALITY****Summary**

Stronie Śląskie municipality is located in Śnieżnik Landscape Park. On protected areas the tourism should be developed in accordance with rules of balanced model. Since 1996 the ski center "Czarna Góra" has been operating in Sienna village. Ski tourism has become the main form of tourism in the analyzed municipality. The constant interest of tourists is influencing the development of the ski center. In parallel the increase of accommodation facilities is noted. The result of the spatial policy is the significant development of the tourist settlement. The increasing investment processes cause permanent changes in landscape. Sienna Village could be an example of area where the demand for sport and recreation services will permanently reduce the natural and landscape values.

Translated by Adam Cetera